

Halina Śledzik-Kamińska

Będkowice, gm. Sobótka, woj.
wrocławskie. Cmentarzysko
kurhanowe. Stanowisko 15

Informator Archeologiczny : badania 20, 115-116

1986

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

BABORÓWKO, gm. Szamotuły
woj. poznańskie
Stanowisko 1b, 1c

Muzeum Archeologiczne
Konservator Zabytków Archeologicz-
nych
w Poznaniu

Badania prowadziła mgr Hanna Pawlaczyk. Finansowało
Muzeum Archeologiczne w Poznaniu. Drugi sezon badań.
Osada wczesnośredniowieczna.

Przeprowadzono badania ratownicze w celu zabezpieczenia wschodniej /st.1c/ oraz cent-
ralnej /st.1b/ partii stanowiska 1.

Przebadano obszar o powierzchni 161 m² zakładając 12 wykopów. Zarejestrowano obecność
6 obiektów. W czterech wypadkach wymiary i zawartość kulturowa jam pozwala na interpretację
ich jako pozostałości obiektów mieszkalnych. Dwa obiekty to "jamy gospodarcze".

Pod warstwą ciemnobrunatnej próchnicy o miąższości ok. 30 cm, na całej powierzchni stan-
owiska 1b, wystąpiła szalowo-szara warstwa o bogatej zawartości kulturowej, stanowiąca po-
ziom użytkowy osady /ok. 10-20 cm miąższości/. Na jej tle rysowały się obiekty przesycone
spalenizną.

Wśród materiału wydzielonego zarejestrowano obecność m.in. noża żelaznego, przedziłków,
prańcały, ciężarka do alicy oraz kamieni ze śladami obróbki.

Materiał mobilny pozwala datować osadę na późną fazę B wczesnego średniowiecza. Oprócz
ceramiki wczesnośredniowiecznej wystąpił również materiał kultury łużyckiej, w tym prawie
kompletne naczynia.

Materiał źródłowy znajduje się w MA w Poznaniu.

Badania winny być kontynuowane.

BĘDKOWICE, gm. Sobótka
woj. wrocławskie
Cmentarzysko kurhanowe
Stanowisko 15

Wojewódzki Ośrodek
Archeologiczno-Konserwatorski
we Wrocławiu

Badanie prowadziła mgr Halina Śledzik-Kamińska. Finan-
sował WOAK Wrocław. Drugi sezon badań. Cmentarzysko
kurhanowe z VIII-IX w.

Badania miały charakter ratowniczy. Wytypowano kurhan nr 25, z wkopem rabunkowym w
partii centralnej nasypu. Kurhan położony był przy północno-wschodniej krawędzi stanowiska.
Nasyp kopca zachował się w postaci zniwalowanego stożka, na podstawie czworobocznej, o wy-
miarach: 2,80 x 2,50 m i wysokości zachowanej do około 0,60 m. Dłuższa oś podstawy zoriento-
wana była w kierunku południowy-wschód-północny zachód. W partii centralnej nasypu widoczny
był wkop o wymiarach: 1,60 x 1,0 m, z rozrzuconymi kamieniami z wnętrza kopca, zalegającymi
obecnie na poziomie ściółki leśnej.

Z analizy stratygrafii kopca wynika, że pod nasyp wybrano miejsce nieco wyżej usytu-
wane, oczyszczone z poziomu humusu pierwotnego. Od strony południowo-wschodniej i północno-
zachodniej stwierdzono obecność przepalonych, pojedynczych belek drewnianych, tworzących
narożnik. W pobliżu przepalonych belek stwierdzono także obecność spieczonych, pojedynczych
grudek polepy. W obrębie przepalonego, drewnianego narożnika wystąpiły glazy gabrowe wiel-
kości 0,30 x 0,50 x 0,60 m; 0,20 x 0,15 x 0,30 m przylegające dość ściśle do siebie. W par-
tii centralnej układ kamieni został zaburzony wkopem rabunkowym oraz korzeniami drzew igła-
stych około 80-letnich. Układ kamieni nakrywała kilkucentymetrowa warstwa gliny barwy bia-
ławej, pod którą w części południowo-wschodniej wystawały wierzchołki gładów.

W obrębie nasypu, w partii wierzchołkowej oraz u podnóża kopca zaobserwowano skupiska
przepalonych kości. Największe skupisko stwierdzono u podstawy nasypu, od strony wschodniej.

Kości współwystępowały razem z fragmentami naczyń oraz pojedynczymi węgielkami drzewnymi.

W nasypie kopca występowały ułamki naczyń glinianych. Najwięcej ułamków naczyń glinianych zaobserwowano u podstawy kopca, w warstwie białawej gliny zauniętej z nasypu od strony południowej, południowo-wschodniej oraz północno-zachodniej. W południowej części nasypu wyeksploatowano beczukowaty paciorek ceramiczny, pokryty kremowym szkliwem.

Przedstawione spostrzeżenia interpretujemy następująco: grób budowano na poziomie gliny oczyszczonej z humusu pierwotnego, następnie przynoszono glazy gabrowe, zalegające w pobliżu w dużej ilości na wschodnim stoku góry Sięży. Układano je w obrębie czworobocznej konstrukcji drewnianej, zbudowanej z jednego wieńca belek. Przynoszono glinę z niedalekiej odległości do usypania kopca nad drewnianą skrzynią z kamieniami. Przepalone szczątki kostne zbierano ze stosu do naczyń, które postawiono na wierzchołku nasypu. Na skutek nivelacji i prac leśnych naczynie stoczyło się do podstawy kopca i uległo zniszczeniu /potłuczone/.

Na podstawie uzyskanego materiału ceramicznego, tj. fragmentów naczyń glinianych stwierdzamy, że występuje zróżnicowanie chronologiczne. Stwierdzono tutaj obecność ceramiki nawiązującej w formie i technice wykonania do form odkrytych w kurhanie 12, 18, 32, datowanej na VIII-IX w. Znacznie młodsza, bo pochodząca z XIII-XIV w., stwierdzona została głównie u podstawy kopca, w części północno-zachodniej. Znalazła się ona tutaj prawdopodobnie w związku ze składaniem ofiar ku czci zmarłych w okresie po zaprzestaniu składania pochówku w kurhanie.

Wg periodyzacji proponowanej przez H. Zoll-Adamikową kurhany z Będkovic zakwalifikowano do II fazy, datowanej na VIII-IX w.

Badania zakończono, dokumentacja i zabytki znajdują się w MOAK-u. W 1987 r. planuje się rekonstrukcję przebadanego kurhanu nr 25.

BIAŁOGARD
woj. koszalińskie
Stanowisko 17

patrz
okres wpływów rzymskich

BOBROWO
woj. toruńskie
Stanowisko 1 i 1a

Muzeum Regionalne
w Brodnicy

Badania prowadził mgr Kazimierz Grażawski pod opieką naukową doc.dr. Jerzego Olczaka. W badaniach brał udział student UMK Andrzej Kowalski oraz młodzież ogólnopolskiego obozu archeologicznego. Pierwszy sezon badań. Grodzisko wczesnośredniowieczne IX-XII w.

Obiekt położony jest na niewielkim cypłotwym półwyspie jeziora Oleczno, w jego północnej części. Od zachodu otacza grodzisko teren podmokły - łąd po zarastającym tam jeziorze. Około 500 m na północ od grodziska krzyżują się szosy z Jabłonowa do Brodnicy oraz z Bobrowa do Michulca. W odległości 300 m na północny wschód przepływa Lutryna - łącząca jezioro Oleczno z jeziorem Wądryń.

Grodzisko posiada kształt dość regularnego, nieco wydłużonego owalu, rysującego się w terenie dość czytelną sylwetką. Wały grodziska - pierścieniowate - są wyraźnie przewyższone z zachodniej, a szczególnie północnej strony względem wału wschodniego - przylegającego do brzegu jeziora. Wysokość wałów względem otaczającego terenu sięga 5-7 m, zaś w partii przybrzeżnej jeziora, licząc do jego poziomu 6-8 m. Rozsypisko wewnętrznych stoków wału nie pozwala na precyzyjne określenie wielkości majdanu - jego przybliżone rozmiary wynoszą 25 x 40 m, cały zaś obiekt osiąga rozmiary ca 70 x 100 m. Bezpośrednio na północ od grodziska rozpościera się wyniesienie łagodnie przechodzące w wysoczyznę - miejsca osady przyrodowej.

Badania weryfikacyjno-sondazowe po raz pierwszy na grodzisku i osadzie prowadzili A. Kola i G. Wilke z UMK w Toruniu. Sporządzono wówczas plan sytuacyjno-wysokościowy grodziska i osady /1974 r./ oraz założono 2 wykopy badawcze na grodzisku /4 x 4 m; 4 x 8 m/ i 2 na osa-